

Educación Primaria

Área Relixión Católica

(Nivel 2 de desenvolvimento curricular)

CURSO 2021-2022

Profesor Especialista: Juan Santiago Iglesias Sanlés
"C.E.I.P. ESCULTOR ACUÑA"

ADVERTENCIA PREVIA

A necesaria referencia ao contexto Covid que agardamos dea paso durante este curso ao contexto escolar de normalidade fai que o presente documento se complete con diferentes plans de centro, especialmente co PLAN DE ENSINO VIRTUAL que de ser o caso se implementaría nas aulas. É por eso que esta programación se presenta de modo provisional e será revisada e adaptada se as circunstancias o requiren ao principio do segundo trimestre deste curso escolar.

ÍNDICE

1.	<u>Introdución e contextualización</u>	4
2.	<u>Contribución da área da relixión católica ao desenvolvemento das competencias clave</u>	5
3.	<u>O traballo con competencias clave.</u>	6
4.	<u>Obxetivos específicos da área de Relixión.</u>	7
5.	<u>Criterios de avaliación e cualificación</u>	9
6.	<u>Concrecións metodolóxidas da materia.</u>	18
7.	<u>Materiais e recursos didácticos da materia.</u>	19
8.	<u>Atención á diversidade</u>	20
9.	<u>Temporalización</u>	22

INTRODUCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

O currículo do ensino da relixión católica constitúe unha síntese básica e global da mensaxe cristiá, adecuada á idade do alumno, ás esixencias epistemolóxicas da materia, ás expresións culturais da contorna e ás demandas didácticas do sistema educativo. Enmárcase nun contexto histórico e social, inclúe parte da gran heranza cultural e artística que emana da fe católica e doutras confesións, e posibilita a análise comparada dos contidos en diálogo coa do noso tempo.

A síntese da mensaxe cristiá, que se presenta no currículo, fundamenta e motiva os valores e actitudes básicos e favorece os hábitos de comportamento. Con todo, preténdese que o alumno adquira as competencias adecuadas á súa idade e no tempo de cada etapa.

A presente programación forma parte dun proxecto completo de 1.º a 6.º de Educación Primaria que se adapta ao ritmo e necesidades de cada idade, mantendo a coherencia na secuenciación de contidos, metodoloxía e claves pedagóxicas para a etapa.

Das claves pedagóxicas desta programación quero destacar que:

- Nun horizonte de formación integral, a nosa programación asume o reto da **educación emocional** como elemento esencial do proceso de aprendizaxe. Pretendo axudar os alumnos a nomear o seu mundo emocional para regulalo, e integrar as emocións nos contidos relixiosos.
- Partindo das **intelixencias múltiples** que diferencian os itinerarios persoais de aprendizaxe de cada alumno, a miña programación propón actividades diferentes para traballar cada unha das oito intelixencias: lingüística-verbal, lóxico-matemática, visual-espacial, corporal-cinestésica, musical, interpersoal, intrapersoal e naturalista.
- Como suxire a lexislación, a programación baséase nunha metodoloxía que promove o desenvolvemento das **competencias clave**. As aprendizaxes significativas na área de relixión articúlanse xunto ás doutras materias dotando aos alumnos de coñecementos de proveito para a súa vida cotiá.
- Mediante estratexias de **aprendizaxe cooperativa** e o uso de ferramentas **TIC**, os alumnos poden deseñar itinerarios personalizados que poden adaptarse con flexibilidade aos diferentes ritmos de aprendizaxe e circunstancias do grupo.

CONTRIBUCIÓN DA ÁREA DE RELIXIÓN CATÓLICA AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE.

O ensino relixioso católico como materia integrada no currículo do alumno contribúe tamén, de xeito importante, á maioría das competencias clave do currículo. Con todo, esta contribución non obsta para que a área de relixión e moral católica concrete e especifique as súas propias competencias.

A relixión e moral católica aporta á **competencia cultural e artística**, unha valoración crítica da cultura á luz do evanxeo, motivando ao mesmo tempo o aprecio da propia cultura e a estima adecuada doutras tradicións culturais e relixiosas.

A cultura e a historia europea occidental, e a propia historia e cultura española, non poden ser comprendidas e asumidas se se prescinde do feito relixioso presente sempre na historia cultural dos pobos.

Con relación á **competencia social e cívica**, o ensino relixioso católico aporta a fundamentación e xerarquización dos valores e virtudes que contribúen a educar a dimensión moral e social da personalidade do alumno, para facer posible a maduración na corresponsabilidade, o exercicio da solidariedade, da liberdade, da xustiza e da caridade.

Isto comporta mellorar as relacións interpersoais baseadas en principios e valores que emanen da persoa de Cristo e axuda, en consecuencia, a afrontar as situacións de conflito mediante o diálogo, o perdón e a misericordia, valores xenuinamente cristiáns. No máis profundo do ser cristián xorde o gran valor da fraternidade universal. De aí que as mínimas esixencias éticas de convivencia, participación e respecto á diversidade sexan consecuencias da fe cristiá.

O ensino relixioso católica aporta elementos básicos en canto ao logro da competencia en **comunicación lingüística** pois sérvese da linguaxe académica, das linguaxes que conforman a cultura que se transmite na área de relixión, así como das linguaxes do propio ensino relixioso.

O diálogo da fe coa cultura contribúe á competencia en comunicación lingüística, na medida en que esixe exercitarse na escucha da palabra de Deus, nos diversos modos de comunicación que a acción de Deus utilizou sobre o home. A súa revelación é rica en distintas linguaxes. Así, a linguaxe bíblica e a súa riqueza de expresión e simboloxía, a linguaxe doutrinal e a súa precisión conceptual, analítica e argumental, a linguaxe litúrxica e a súa proximidade á linguaxe dos símbolos do pobo cristián, a linguaxe, en fin, testemuñal que fai posible a transmisión vital do coñecido.

A competencia para a **autonomía e iniciativa persoal** non poderá realizarse no alumno se non comeza xa a adestrarse no coñecemento de si mesmo, no seu ser máis profundo, nas súas potencialidades, na súa dignidade e no seu sentido.

A formación relixiosa católica aporta á devandita competencia unha cosmovisión que dá sentido á vida e, xa que logo, ao sentido da cultura e da identidade mesma da persoa humana. Unha cosmovisión que

fai posible a formación integral do alumno fronte a visións parciais e determinantes da liberdade propia.

En síntese, o ensino relixioso católico non se reduce a un ensino de valores; diríxese á persoa concreta nas súas raíces, nas súas posibilidades humanas e, sobre todo, diríxese ao ser humano na súa finalidade transcendente.

O ensino relixioso contribúe positivamente ao desenvolvemento da competencia de **aprender a aprender** no estudo e reflexión da Mensaxe cristiá facilitando o impulso do traballo en equipo polo seu intrínseco sentido comunitario, propoñendo non só unha proposta consensual de valores e actitudes, senón un marco de referencia aceptado voluntariamente segundo as súas conviccións, que ha ser crisol na procura da verdade e do ben.

O TRABALLO CON COMPETENCIAS CLAVE

A contribución ao desenvolvemento das competencias básicas vén marcada polos estándares de aprendizaxe que se concretan en descriptores. Estes trabállanse e avalíanse mediante actividades.

É, por tanto, nas actividades ou tarefas onde incorporamos o tratamiento ou desenvolvemento das competencias básicas.

Na programación de cada unidade didáctica están marcados os contidos que se abordan e as actividades que desenvolven as competencias básicas.

Ao final de cada unidade proponse unha avaliación competencial.

OBXECTIVOS ESPECÍFICOS DE RELIXIÓN CATÓLICA

Son os establecidos para a Educación Primaria no currículo publicado pola Comisión de Ensino da Conferencia Episcopal Española.

1. Coñecer, apreciar e respectar o patrimonio cultural-relixioso como expresión da fe católica.
2. Comprender e valorar o sentido sagrado, festivo, cultural e celebrativo das festas e os seus ritos especialmente na liturxia da Igrexa.
3. Coñecer e manexar a Biblia reconécedo a súa estrutura de forma básica. Identificar o sentido dalgúns textos básicos como Palabra de Deus.
4. Comprender a relación intrínseca entre os valores básicos do ser humano e a acción creadora de Deus Pai.
5. Valorar a novidade do amor de Deus que nos salva do pecado e da morte, polo seu Fillo Xesucristo, apreciando a acción salvífica da Igrexa, Corpo de Cristo, movida polo Espírito.
6. Identificar o significado dalgúns textos básicos da mensaxe cristiá, que faciliten a comprensión da acción do Espírito Santo na Igrexa e no mundo.
7. Descubrir en Xesucristo camiño, verdade e vida, o fundamento para un estilo de vida cristián.
8. Identificar a Igrexa nas súas manifestacións, recoñecer a presenza de Deus e a súa grazia nos sacramentos, e o servizo eclesial prestado polos apóstolos e os seus sucesores.
9. Recoñecer valores cristiáns xa presentes nas figuras bíblicas más destacadas da historia da Salvación.
10. Valorar a relación entre a fe e o comportamento cristián, coñecendo as raíces e o sentido da acción e do compromiso cristián.
11. Descubrir a relación entre o destino eterno do home e a realidade temporal na que está vivindo, apreciando a vitoria de Cristo sobre a morte.
12. Descubrir e apreciar a síntese dos elementos básicos da fe cristiá presentes no Credo da Igrexa.

VINCULACIÓN ENTRE OBXECTIVOS E COMPETENCIA

OBXECTIVOS	COMPETENCIA ESPECÍFICA DA ÁREA	COMPETENCIA
1. Coñecer, apreciar e respectar o patrimonio cultural-relixioso como expresión da fe católica.	▪ Cultural e histórica	▪ Comunicación lingüística
2. Comprender e valorar o sentido sagrado, festivo, cultural e celebrativo das festas e os seus ritos especialmente na liturxia da Igrexa.	▪ Cultural e histórica	▪ Comunicación lingüística
3. Coñecer e manexar a Biblia reconéxendo a súa estrutura de forma básica. Identificar o sentido dalgúns textos básicos como Palabra de Deus	▪ Cultural e histórica	▪ Comunicación lingüística ▪ Aprender a aprender
4. Comprender a relación intrínseca entre os valores básicos do ser humano e a acción creadora de Deus Pai.	▪ Humanizadora	▪ Social e cívica, ▪ Aprender a aprender
5. Valorar a novidade do amor de Deus que nos salva do pecado e da morte, polo seu Fillo Xesucristo, apreciando a acción salvífica da Igrexa, Corpo de Cristo.	▪ Sentido transcendente	
6. Identificar o significado dalgúns textos básicos do mensaxe cristián, que faciliten a comprensión da acción do Espírito Santo na Igrexa e no mundo.	▪ Humanizadora	▪ Lingüística, ▪ Aprender a aprender
7. Descubrir en Xesucristo camiño, verdade e vida, o fundamento para un estilo de vida cristián.	▪ Humanizadora, ▪ Sentido transcendente	▪ Social e cívica,
8. Identificar a Igrexa nas súas manifestacións, recoñecer a presenza de Deus e a súa grazia nos sacramentos, e o servizo eclesial prestado polos apóstolos e os seus sucesores.	▪ Sentido e transcendencia ▪ Humanizadora	▪ Social e cívica,
9. Recoñecer os valores cristiáns xa presentes nas figuras bíblicas más destacadas da historia da Salvación.	▪ Ético-social, ▪ Humanizadora	
10. Valorar a relación entre a fe e o comportamento cristián, coñecendo as raíces e o sentido da acción e do compromiso cristián.	▪ Humanizadora, ▪ Ético-social, ▪ Sentido transcendente	
11. Descubrir a relación entre o destino eterno do home e a realidade temporal na que está vivindo, apreciando a vitoria de Cristo sobre a morte.	▪ Sentido transcendente	▪ Aprender a aprender
12. Descubrir e apreciar a síntese dos elementos básicos da fe cristiá presentes no Credo da Igrexa.	▪ Epistemolóxica , ▪ Sentido transcendente,	▪ Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN E DE CUALIFICACIÓN

Criterio de evaluación	Estándar de aprendizaxe
ÁREA DE EDUCACIÓN RELIXIOSA	
1º CURSO DE PRIMARIA	
BLOQUE1. O SENTIDO RELIXIOSO DO HOME.	
. Identificar e valorar a creación como acto de amor de Deus ao home.	Expresa con palabras propias o asombro polo que Deus fai.
Recoñecer a relación intrínseca que existe entre Deus e o home.	Identifica e enumera os coidados que recibe na súa vida como don de Deus.
BLOQUE2. AREVELACIÓN: DEUS INTERVÉN NA HISTORIA.	
Recoñecer e apreciar a relación paterno-filial entre Deus e o home	Coñece e valora que Deus fala a Abraham e Moisés para ser o seu amigo.
Deus crea o mundo e o home cuida da creación	Sinala e representa as características da amizade de Deus co home: coidado, protección, acompañamiento, colaboración, etc
BLOQUE3. XESUCRISTO, CUMPRIMENTO DA HISTORIA DA SALVACIÓN.	
Recoñecer e estimar que Xesús se fai home no seo dunha familia	Identifica a María e a Xosé como comunidade na que Deus se fai presente entre os homes.
Relacionar lugares e	. Nomea e

acontecementos nos que Deus expresou o seu amor polos homes na vida de Xesús.	asocia, lugares e acontecementos importantes da vida de Xesús
BLOQUE4.PERMANENCIADEXESUCRISTONAHISTORIA:AIGREXA	
Recoñecer que os cristiáns formamos unha familia.	Asocia as Características da familia da Igrexa coas da súa familia.
Distinguir os espazos e tempos sagrados doutros lugares e tempos.	Expresa o respecto ao templo como lugar sagrado.

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
ÁREA DE EDUCACIÓN RELIXIOSA	
2º CURSO DE PRIMARIA	
BLOQUE1.OSENTIDORELIXIOSODOHOME.	
Identificar na propia vida o desexo de ser feliz.	Toma conciencia e expresa os momentos e as cousas que o fan feliz a el e ás persoas do seu ámbito.
Recoñecer a incapacidade da persoa para alcanzar por si mesmo a felicidade.	Descobre e nomea situacións nas que necesita ás persoas, e sobre todo a Deus, para vivir.
BLOQUE2.AREVELACIÓN:DEUSINTERVÉNNAHISTORIA.	
Identificar a acción de Deus na historia en relatos bíblicos	Coñece, memoriza e

	reconstrúe relatos bíblicos da acción de Deus na historia
Coñecer e valorar na vida dos Patriarcas os trazos de Dios Padre: protección, coidado e acompañamento.	Asocia expresións e comportamentos dos Patriarcas nos relatos bíblicos a través de recursos interactivos
BLOQUE3.XESUCRISTO,CUMPRIMENTODAHISTORIADASALVACIÓN.	
Coñecer e valorar a resposta de María a Deus.	Le e expresa, verbal ou graficamente, o relato da Anunciación.
Aprender o significado do tempo de Advento.	. Recoñece e valora a necesidade da espera como actitude cotiá da vida.
BLOQUE4.PERMANENCIADEXESUCRISTONAHISTORIA:AIGREXA	
Recoñecer o Bautismo como medio para formar parte da Igrexa.	Coñece e explica coas súas palabras o sentido do Bautismo
Observar e comprender os signos presentes na liturxia bautismal	Asocia os elementos materiais da auga, a luz e o óleo co seu significado sacramental

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
ÁREA DE EDUCACIÓN RELIXIOSA	

3º CURSO DE PRIMARIA BLOQUE1.O SENTIDO RELIXIOSO DO HOME.	
Recoñecer e valorar que os seus pais, amigos e ámbito son un don de Deus para a súa felicidade.	Recorda e narra experiencias recentes nas que descubriu que a familia, os amigos ou o ámbito son un regalo.
Tomar conciencia de que as accións persoais achegan ou separan de Deus.	Distingue e enumera accións persoais que o fan feliz ou infeliz.
BLOQUE2. AREVELACIÓN: DEUS INTREVÉN NA HISTORIA.	
Descubrir a importancia de Moisés para a liberación do pobo de Israel.	Aprende e ordena cronoloxicamente os principais feitos da historia de Moisés.
Recoñecer as consecuencias da Alianza de Deus con Israel.	Expresa graficamente momentos significativos da tarefa de Moisés para liberar o pobo.
BLOQUE3. XESUCRISTO, CUMPRIMENTO DA HISTORIA DA SALVACIÓN.	
Asociar o Bautismo de Xesús co momento no que inicia a súa vida pública.	Narra os cambios que o Bautismo introduce na vida de Xesús.
Distinguir como Xesús fai felices os homes cos seus xestos e accións.	Descobre e subliña, nos relatos de milagres, os xestos e accións de Xesús que fan felices os

	homes
BLOQUE4.PERMANENCIADEXESUCRISTONAHISTORIA:AIGREXA	
Identificar e valorar as accións da Igrexa que continúan a misión de Xesús	Busca testemuños da acción misioneira e caritativa da Igrexa como continuidade da misión de Xesús
Sinalar a oración como unha forma de expresión da amizade con Deus.	Compón textos que expresen o diálogo da persoa con Deus.

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
ÁREA DE EDUCACIÓN RELIXIOSA	
4º CURSO DE PRIMARIA	
BLOQUE1.OSENTIDORELIXIOSODOHOME.	
Descubrir nos relatos das relixións antigas a experiencia do pecado humano.	Localiza e describe situacións de pecado descubertas nos relatos das relixións antigas.
Identificar a necesidade do perdón para ser feliz.	Recorda e acepta situacións persoais ou sociais que necesitan de perdón.
BLOQUE2.AREVELACIÓN:DEUSINTERVÉNNAHISTORIA.	
Identificar a orixe do pecado nalgúns relatos bíblicos.	Sitúa no relato as frases que expresan a falta de colaboración na tarefa de Deus e o

	rexoitamento da amizade con El, e aplícas a situacóns actuais.
Coñecer as características do perdón de Deus.	Descobre e enumera as características do perdón de Deus nalgúns relatos bíblicos
BLOQUE3.XESUCRISTO,CUMPRIMENTODAHISTORIADASALVACIÓN.	
Comprender o significado dalgunhas paráboas do perdón.	Analiza, comenta e crea relatos onde actualiza as paráboas do fillo pródigo e do fariseo e o publicano.
Memorizar algunas das accións onde Xesús concede o perdón.	Visualiza, en obras de arte, escenas de perdón e explícas
BLOQUE4.PERMANENCIADEXESUCRISTONAHISTORIA:AIGREXA	
Explicar que a través do sacramento da Reconciliación Deus concede o perdón	Coñece e explica as condicóns para acoller o perdón de Deus
Diferenciar signos e momentos da celebración eucarística	Vincula símbolos, significados e momentos na celebración eucarística.

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
ÁREA DE EDUCACIÓN RELIXIOSA	
5º CURSO DE PRIMARIA	

BLOQUE1.OSENTIDORELIXIOSODOHOME.	
Recoñecer e estimar que Deus creou á persoa humana con desexo de ben.	Localiza, a través de diversas fontes, biografías que mostran o desexo humano do ben. Comparte cos seus compañeiros os trazos más significativos
Esforzarse por identificar que a adhesión ao ben xera felicidade	Xustifica criticamente as consecuencias que se derivan de facer o ben.
BLOQUE2.AREVELACIÓN:DEUSINTERVÉNNAHISTORIA.	
Interpretar o significado da Alianza de Deus co pobo	Explica e sintetiza os trazos característicos da Alianza de Deus co seu pobo.
Comprender e respectar as características do pobo que Deus quere contidas no decálogo.	Describe coas súas palabras experiencias da súa vida relacionadas cos mandamentos.
BLOQUE3.XESUCRISTO,CUMPRIMENTODAHISTORIADASALVACIÓN.	
Recoñecer en relatos evanxélicos o cambio que xera o encontro con Xesús.	Interpreta e aprecia o cambio que orixinou o encontro con Xesús nalgúns dos personaxes que aparecen nos evanxeos.
Coñecer e Interpretar o significado dos milagres de Xesús	Selecciona, xustifica a

como acción de Deus.	elección e explica por escrito o significado dalgúns milagres.
BLOQUE4. PERMANENCIA DE XESÚS CRISTO NA HISTORIA: A IGREXA	
Coñecer e respectar a composición da Igrexa	Identifica e describe os trazos e funcións dos diferentes membros da comunidade eclesial.
Identificar o vínculo que existe entre a Última Cea e a paixón, morte e resurrección de Cristo	Explica e valora o significado das palabras de Xesús na Última Cea.

Criterio de evaluación	Estándar de aprendizaxe
ÁREA DE EDUCACIÓN RELIXIOSA	
6º CURSO DE PRIMARIA	
BLOQUE1. O SENTIDO RELIXIOSO DO HOME.	
Avaliar circunstancias que manifestan a imposibilidade da natureza humana para alcanzar a plenitude	Identifica e xulga situacións nas que recoñece a imposibilidade e de ser feliz.
Recoñecer e aceptar a necesidade dun Salvador para ser feliz.	Busca, compara e comenta distintas expresións do desexo humano de salvación na literatura e música actuais
BLOQUE2. A REVELACIÓN: DEUS INTERVÉN NA HISTORIA.	
Descubrir e apreciar a	Identifica e

riqueza dos textos sapienciais na historia.	valora expresións recollidas nos libros sapienciais que enriquecen e melloran a persoa.
A sabedoría de Deus maniféstase na do home	Investiga e contrasta a sabedoría popular con expresións da sabedoría de Israel emitindo un xuízo persoal.
BLOQUE3.XESUCRISTO,CUMPRIMENTODAHISTORIADASALVACIÓN.	
Distinguir que a través Xesús atopamos a Deus	Busca nos discursos do evanxeo de Xoán frases que expresan a relación de Xesús co Padre e esforzarse por comprender o seu significado.
Esforzarse por comprender que Xesús ten que vencer obstáculos externos para realizar a vontade de Deus.	Extrapolar as dificultades que tivo Xesús na súa vida para obedecer ao Padre con situacións que viven os seres humanos
BLOQUE4.PERMANENCIADEXESUCRISTONAHISTORIA:AIGREXA	
Diferenciar a achega dos sacramentos de servizo á misión da Igrexa.	Coñece e explica con exemplos a razón pola que Confirmación, Orde e Matrimonio

	están o servizo da Igrexa.
Identificar os trazos do tempo litúrxico da Pascua.	Crea unha composición onde se exprese a alegría e a paz que experimentar on os discípulos ao atoparse co Resucitado.

Cualificación da área:

Logro académico global é o 70%

Tarefas, actitudes, compromiso escolar, responsabilidade é o 30%

CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS DA MATERIA

No CEIP Escultor Acuña estamos a traballar na superación dun modelo tradicionalista baseado, maioritariamente, en actividades tipo exercicio a un modelo de transición que nos leve a actividades onde o modelo competencial da educación intégrase nas nosas prácticas diarias:

- Enfoque constructivista en Educación Infantil
- Grupos cooperativos en Educación Primaria
- Titorización entre iguais
- Actividades e tarefas con enfoque práctico e social
- Proxectos e minoproxectos de área
- Proxectos globalizados interáreas
- Portfolios persoais e de aula
- Tarefas de cooperación entre aulas
- Autoavaliaciós, reflexiós colectivas sobre a aprendizaxe, coavalaciós

No actual contexto COVID as actividades dixitais e de carácter globalizador terán ampla presenza na nosa Aula Virtual.

MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

En relación a un modelo competencial, utilizaremos esta proposta, sempre aberta, de materiais e recursos para xestionar o proceso de ensino e aprendizaxe:

❖ Recursos didácticos:

✓ Material impreso

- Guía do profesorado
- Láminas e murais.
- Diccionarios nas linguas correspondentes.
- Prensa (recortes de periódicos, revistas, etc).

✓ Material tecnolóxico e audiovisual

- Ordenadores.
- Aula Virtual do centro
- Dominio educativo en Gsuite
- Pizarra dixital.
- CDs e DVDs.
- Procesadores de texto.
- Páxinas web.
- Blog do colexio.

❖ Recursos ambientais:

- Biblioteca de aula e de centro.
- Aula de informática.

❖ Outros

- Elementos da súa realidade social (folletos, facturas, maquetas, planos...)
- Material da vida diaria das familias
- Material didáctico elaborado polo propio alumnado e o profesorado.

MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Ao amparo do establecido no Real Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.

Deberán diferenciarse os alumnos/as que requieren **medidas ordinarias**, todas aquelas que faciliten a adecuación do currículo prescritivo sen **alteración significativa** dos seus obxectivos, contidos e criterios de avaliación, ao contexto sociocultural dos centros educativos e ás características do alumnado:

- ✓ En primeiro lugar, deberán cubrirse a adecuación da estrutura organizativa do centro (horarios, agrupamentos, espazos) e da organización e xestión da aula ás características do alumnado. Ademais, teranse en conta a adecuación das programacións didácticas ao contorno e ao alumnado.
- ✓ En segundo lugar, teranse en conta a posta en práctica de metodoloxías baseadas no traballo colaborativo e grupos heteroxéneos, titoría entre iguais, aprendizaxe por proxectos e outras que promovan a inclusión.
- ✓ En terceiro lugar, haberá unha aula de convivencia, á que serán asignados aqueles alumnos que presenten unha conducta disruptiva e baixo a supervisión do profesor de garda farán os traballos que lles asigne o mestre. Os pais deben ser avisados destas condutas e a súa correspondente sanción.
- ✓ En cuarto lugar, deberá prestárselles unha atención especial a aqueles alumnos que requiran reforzo educativo e apoio do profesorado con dispoñibilidade horaria. Salientando os programas de reforzo nas áreas instrumentais básicas o plan específico de reforzo ou recuperación e apoio para E.Primaria.
- ✓ En quinto lugar, haberá un Programa de habilidades sociais elaborado polo Equipo de Orientación, que servirá para que todo o alumnado utilice ou incorpore estratexias para comunicarse e enfrentar adecuadamente aquelas situacíons de conflito ás que poida verse exposto na súa vida escolar e social. Este programa foi elaborado e porase en práctica co alumnado que sexa remitido reiteradamente á aula de convivencia. Coa finalidade de correxir condutas disruptivas e mellorar a integración no centro educativo. Dito programa está incorporado ao plan de acción titorial.
- ✓ Ademais, nalgúns casos aplicaranse **medidas extraordinarias** que poden requerir modificacíons significativas do currículo ordinario e/ou supoñer cambios esenciais no

ámbito organizativo, así como, de ser o caso, nos elementos de acceso ao currículo ou na modalidade de escolarización. Entre estas medidas están:

- A realización ou renovación de Adaptacións curriculares (ACIs).

Criterios xerais de intervención

No noso centro a atención á diversidade está organizada e consensuada dende o Departamento de Orientación. Todas as medidas de apoio, reforzo ou de adaptación ao currículo que realizan os especialistas de audición e linguaxe, pedagoxía terapéutica e profesores de apoio, están coordinados, tras unha avaliación previa, dende o citado departamento, a titoría e a familia.

As distintas estratexias pedagóxicas iniciais a levar a cabo neste apartado están derivadas, polo tanto, da avaliación diagnóstica e das fortalezas e debilidades descubertas no grupo, a nivel xeral e nas individualidades. O alumnado recibirá tres niveis de medidas de atención educativa:

- Apoios e reforzos na aula e en aulas específicas, de ser o caso. (RE)
- Medidas de reforzo escolar no ámbito da familia (REF)
- Medidas de adaptación curricular (ACI)

As medidas de apoio educativa seguirán este procedemento:

- Detección de necesidades educativas por parte da titoría ou especialistas
- Avaliación a través do Departamento de Orientación
- Apoyo e reforzo educativo realizado dos especialistas (AL e PT) e profesorado de apoio
- Avaliación da intervención educativa a través do Departamento de Orientación e da Comisión de Coordinación Pedagógica (CCP).

Así mesmo, establecemos reunións e comunicacións cos gabinetes de apoio ao alumnado en horario externo co fin de unificar criterios na intervención educativa, de ser o caso .

Criterios xerais de intervención sobre o grupo

Con posterioridade, nas distintas unidades didácticas faremos relación ao número de alumnos e alumnas no grupo, das súas rutinas de funcionamento (se falan moito, se saben cambiar de actividade con facilidade, se saben autoorganizarse...), dos seus coñecementos e

competencias previas, etc.

TEMPORALIZACIÓN:

PERIODO	1º PRIM.	2º PRIM.	3º PRIM.	4º PRIM.	5º PRIM.	6º PRIM
SETEMBR O	FIO-ME DE TI	UN GRAN AGASALLO	O AGASALLO DA CREACIÓN	DEUS SEMPRE ACOMPANA	A DERRADEI RA CEA	SEREDES AS TIÑAS TESTEMUÑ AS
OUTUBRO	¡ABRIMOS OS OLLOS!	TE ESPERABAM OS	TEMOS CONFIANZA EN DEUS	DEUS SEMPRE ACOMPANA	VELADE COMIGO	SEREDES AS MIÑAS TESTEMUÑ AS
NOVEMBR O	¿ABRIMOS OS OLLOS?	UN GRAN LIBRO	MARÍA DIXO SÍ A DEUS	A TAREFA DE VIVIR	NA CRUZ	¿CÓMO PODE SER?
DECEMBR O	O ANIVERSARIO DE XESÚS	UN GRAN LIBRO	A MENSAXE DE XESÚS	O NACEMEN TO DE XESÚS	SIGO VIVO ENTRE VOS	CAMBIAR DE DIRECCION
XANEIRO	O VALOR DOS AMIGOS	UNA GRAN AMISTADE	DEUS PERDOA SEMPRE	AMAR A DEUS E O PRÓXIMO	SIGO VIVO ENTRE VOS	CAMBIAR DE DIRECCION
FEBREIRO	¿DÓNDE VIVIU XESÚS?	UNA GRAN AMISTAD	UN AMOR INCONDICION AL	XESÚS FAI O BEN	A TENTACION	O MUNDO NOVO
MARZO	VIDA	UNHA SEMANA IMPORTANTE	UN AMOR INCONDICION AL	AMAR COMO XESÚS	O OUTRO. MEU IRMÁN	ABRAHÁN, O PATRIARCA
ABRIL	UNA GRAN FAMILIA	FORMAMOS UNHA FAMILIA	O PROMESA DO ESPÍRITU	ESTOU XUNTO A VOS	O OUTRO. MEU IRMÁN	MOISÉS, O GUÍA
MAIO	ESTAMOS DE FESTA	UNHA EQUIPA UNIDO	SEGUIMOS A XESÚS	A TAREFA DA IGREXA	O CAOS EO DILUVIO	DAVID. EL-REI
XUÑO	QUÉ RECORDOS	UN ANO ESPECIAL	FORMAMOS UNHA NOVA FAMILIA	MARÍA. MODELO DE CRENTE	A NOVA ALIANZA	ISAIAS, O PROFETA